

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5593/2552

นางเฉลิม ทองคำ โจทก์ นายสุพิตร คงเดิม จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1375, ป.วิ.พ. มาตรา 177

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ตั้งประเด็นในคำฟ้องว่าที่ดินแปลงพิพาทเป็นของโจทก์ ซึ่งจำเลยขอให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกระบี่ออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4-10 ครอบที่ดินของโจทก์ทั้งแปลง โดยมีขอบด้วยกฎหมายเป็นเหตุให้โจทก์เสียหาย ขอให้เพิกถอนเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4 - 01 ฉบับดังกล่าว จำเลยให้การต่อสู้ว่าที่ดินแปลงนั้นเป็นของจำเลย คดีมีประเด็นข้อพิพาทเพียงข้อเดียวว่าที่ดินแปลงพิพาทเป็นของโจทก์หรือไม่อาจมีประเด็นข้อพิพาทว่าจำเลยแย่งการครอบครองที่ดินจากโจทก์ได้ เพราะการแย่งการครอบครองที่ดินจะมีได้ก็แต่ในที่ดินของผู้อื่นเท่านั้น เมื่อจำเลยกล่าวแก้ในคำให้การว่าจำเลยครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาทซึ่งเป็นของจำเลยเอง ข้อต่อสู้ของจำเลยที่ว่าโจทก์มิได้ฟ้องเอาคืนซึ่งการครอบครองที่ดินแปลงพิพาทภายใน 1 ปี นับแต่เวลาที่ถูกจำเลยแย่งการครอบครองตาม ป.พ.พ. มาตรา 1375 วรรคสอง จึงขัดแย้งกับคำให้การที่อ้างว่าที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นของจำเลยอยู่ในตัว ดังนั้น ที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 8 วินิจฉัยในประเด็นข้อนี้จึงเป็นการไม่ชอบ

คำพิพากษา

. โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องว่า โจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดิน 1 แปลง เมื่อเดือนธันวาคม 2537 จำเลยขอให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกระบี่ออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4 - 01 ครอบที่ดินของโจทก์ทั้งแปลง เป็นเหตุให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ขอให้เพิกถอนเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4 - 01 เลขที่ 37 แปลงเลขที่ 7 เล่ม 1 หน้า 37 อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ ของจำเลย จำเลยให้การว่าโจทก์ไม่ใช่ผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินแปลงพิพาท ที่ดินแปลงพิพาทเป็นของจำเลย โจทก์ฟ้องคดีนี้เมื่อล่วงพ้นระยะเวลา 1 ปี นับแต่เวลาที่ถูกแย่งการครอบครอง ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า โจทก์เป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินแปลงพิพาทเพิกถอนเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4 - 01 เลขที่ 37 แปลงเลขที่ 7 เล่ม 1 หน้า 37 อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ ของจำเลย ให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์โดยกำหนดค่าทนายความ 10,000 บาท จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 8 พิพากษายืนให้จำเลยใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์ 5,000 บาท แทนโจทก์ จำเลยฎีกาโดยได้รับอนุญาตให้ดำเนินคดีอย่างคนอนาถาโดยได้รับยกเว้นค่าขึ้นศาลจำนวน 6,500 บาท ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "...พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า ในปี 2537 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4 - 01 ในที่ดินแปลงพิพาทให้แก่จำเลย คงมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยในชั้นนี้ตามฎีกาของจำเลยว่าที่ดินแปลงพิพาทเป็นของโจทก์หรือไม่ ที่จำเลยฎีกาในข้อแรกว่า เดิมที่ดินแปลงพิพาทเป็นของนางพลอยซึ่งเป็นป่าของนายนิลสามีของจำเลย แต่ต่อมานางพลอยยกที่ดินให้นายนิลกับจำเลยเข้าครอบครองทำประโยชน์นั้น ข้อเท็จจริงปรากฏจากคำเบิกความของนายเขมกำนันตำบลนาเหนือ อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ นายมโนจินดา ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านท้องที่ซึ่งที่ดินแปลงพิพาทอยู่ในเขตอำนาจและนายเปลี่ยนเจ้าของที่ดินใกล้เคียงกับที่ดินแปลงพิพาท ซึ่งเบิกความเป็นพยานโจทก์ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 69/2543 ของศาลชั้นต้น ที่โจทก์และจำเลย

ต่างอ้างเป็นพยานหลักฐานในคดีนี้ว่า โจทก์กับนายเคลื่อนเป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาทตลอดมาโดยจำเลยกับนายนิลไม่เคยเข้าไปเกี่ยวข้อง พยานโจทก์เหล่านี้ไม่เคยมีสาเหตุโกรธเคืองกับจำเลยมาก่อน โดยเฉพาะนายเปลี่ยนเป็นญาติกับนายนิลสามีของจำเลยด้วย จึงไม่มีเหตุผลใดที่จะเบิกความปรักปรำจำเลยให้ได้รับความเสียหาย คำเบิกความของนายเข็ม นายมน และนายเปลี่ยนมีน้ำหนักรับฟังได้ ที่จำเลยฎีกาว่า นายเปลี่ยนเคยลงลายมือชื่อในบันทึกการตรวจสอบและรับรองผลการสำรวจรังวัดที่ดินแปลงพิพาทว่าจำเลยเป็นผู้ครอบครองที่ดิน แต่ต่อมากลับไปให้การต่อพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ และเบิกความเป็นพยานต่อศาลชั้นต้นในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 69/2543 ว่า ขณะที่ลงลายมือชื่อไม่ได้อ่านข้อความในเอกสารฉบับนั้นเลย ทั้งนี้ เนื่องจากเจ้าพนักงานสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกระบี่เร่งรัดให้ลงลายมือชื่อ โดยอ้างว่าจะรีบนำส่งไปยังจังหวัดกระบี่เพื่อดำเนินการ ซึ่งจำเลยเห็นว่า เป็นเรื่องที่ขัดต่อเหตุผลไม่ควรรับฟัง เห็นว่า นอกจากคำเบิกความของนายเปลี่ยนแล้ว โจทก์ยังมีนายวันและนายมนเป็นพยานเบิกความต่อศาลชั้นต้นในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 69/2543 มีใจความตรงกันว่าในระหว่างที่เจ้าพนักงานสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกระบี่ไปสำรวจรังวัดที่ดินเพื่อออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก.4 - 01 ให้แก่ราษฎรในละแวกนั้น เจ้าพนักงานให้พยานทั้งสองลงลายมือชื่อในแบบพิมพ์ซึ่งยังไม่ได้กรอกข้อความ โดยอ้างว่าจะเร่งรีบออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4 - 01 ให้แก่ราษฎรในบริเวณนั้น พยานทั้งสองจึงลงลายมือชื่อให้ไป คำเบิกความของพยานสองปากนี้เป็นเหตุผลสนับสนุนให้เชื่อว่านายเปลี่ยนลงลายมือชื่อในบันทึกการตรวจสอบและรับรองผลการสำรวจรังวัดที่ดินแปลงพิพาทโดยไม่ทราบข้อความคำเบิกความของนายเปลี่ยนจึงไม่ขัดต่อเหตุผลดังที่จำเลยฎีกา นอกจากนี้ยังปรากฏจากคำเบิกความของนายวันว่าในเดือนพฤษภาคม 2537 นายวันกับโจทก์มีปัญหาขัดแย้งกันเนื่องจากลูกจ้างของนายวันปลุกต้นสะเดารุกล้ำเข้าไปในที่ดินแปลงพิพาท ในที่สุดโจทก์กับนายวันได้ตกลงประนีประนอมยอมความกันต่อหน้านายเข็มว่า นายวันยอมรื้อถอนต้นสะเดาออกจากที่ดินของโจทก์ นายเข็มได้บันทึกข้อตกลงของโจทก์กับนายวันไว้เป็นหลักฐาน ปรากฏตามเอกสารหมายเลข 8 แผ่นที่ 6 เมื่อพิเคราะห์ว่านายวันเป็นญาติกับจำเลยจึงไม่มีเหตุให้ระแวงสงสัยว่านายวันจะเข้าด้วยช่วยเหลือโจทก์จนเกิดผลเสียหายแก่จำเลย ยิ่งไปกว่านั้นการที่นายวันยอมทำบันทึกรับรองแนวเขตที่ดินของโจทก์ ทั้งยังรับว่าจะรื้อถอนต้นสะเดาที่ปลุกกรุกล้ำเข้าไปในที่ดินแปลงพิพาทออกไปจากที่ดินดังกล่าวย่อมเป็นการยอมรับอยู่ในตัวว่าที่ดินแปลงพิพาทเป็นของโจทก์ ที่จำเลยฎีกาอีกข้อหนึ่งว่า จำเลยมีนายถนอมซึ่งเคยเป็นกำนันตำบลนาเหนือในระหว่างปี 2502 ถึง 2524 เป็นพยานเบิกความว่า เดิมที่ดินแปลงพิพาทเป็นของนางพลอย แต่ต่อมานางพลอยยกที่ดินแปลงนี้ให้แก่นายนิลสามีของจำเลย ศาลฎีกาควรรับฟังคำเบิกความของพยานปากนี้ว่าจำเลยเป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินแปลงพิพาทนั้น เห็นว่า ที่ดินแปลงพิพาทไม่ใช่ที่ดินมีโฉนด โฉนดแผนที่ โฉนดตราจองหรือตราจองที่ตราว่า "ได้ทำประโยชน์แล้ว" ซึ่งบุคคลอาจถือกรรมสิทธิได้ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนั้น แม้นายถนอมจะเบิกความว่าที่ดินแปลงพิพาทเป็นของนางพลอยซึ่งยกให้แก่นายนิลสามีของจำเลย แต่นายถนอมก็เบิกความตอบคำถามค้านของทนายโจทก์ว่า ในระหว่างที่นายเคลื่อนยังมีชีวิตอยู่พยานไปทราบว่ามีนายเคลื่อนกับโจทก์เข้าไปครอบครองทำประโยชน์ที่ดินแปลงดังกล่าวหรือไม่ เห็นได้ว่านายถนอมน่าจะไม่มีส่วนรู้เห็นถึงการเข้ายึดถือครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินแปลงนี้ คำเบิกความของนายถนอมจึงไม่เป็นประโยชน์แก่คดีของจำเลยดังที่จำเลยฎีกา ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 8 วินิจฉัยว่าที่ดินแปลงพิพาทเป็นของโจทก์ ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยทุกข้อฟังไม่ขึ้น ที่จำเลยฎีกาเป็น

ข้อสุดท้ายว่า โจทก์มิได้ฟ้องคดีภายใน 1 ปี นับแต่วันที่นางพลอยยกที่ดินให้แก่ยายนีล แต่ปล่อยให้เวลาล่วงไปเกินกว่า 20 ปี จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล โจทก์ย่อมไม่มีอำนาจฟ้องนั้น เห็นว่า โจทก์ตั้งประเด็นในคำฟ้องว่าที่ดินแปลงพิพาทเป็นของโจทก์ ซึ่งจำเลยขอให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกระบี่ออกเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4 - 01 ครบที่ดินของโจทก์ทั้งแปลงโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เป็นเหตุให้โจทก์เสียหาย ขอให้เพิกถอนเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. 4 - 10 ฉบับดังกล่าว จำเลยให้การต่อสู้ว่าที่ดินแปลงนั้นเป็นของจำเลย คดีมีประเด็นข้อพิพาทเพียงข้อเดียวว่าที่ดินแปลงพิพาทเป็นของโจทก์หรือไม่ ไม่อาจมีประเด็นข้อพิพาทว่าจำเลยแย่งการครอบครองที่ดินจากโจทก์ได้เพราะการแย่งการครอบครองที่ดินจะมีได้ก็แต่ในที่ดินของผู้อื่นเท่านั้น เมื่อจำเลยกล่าวแก้ในคำให้การว่าจำเลยครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงพิพาทซึ่งเป็นของจำเลยเอง ข้อต่อสู้ของจำเลยที่ว่าโจทก์มิได้ฟ้องเอาคืนซึ่งการครอบครองที่ดินแปลงพิพาทภายใน 1 ปี นับแต่เวลาที่ถูกจำเลยแย่งการครอบครอง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1375 วรรคสอง จึงขัดแย้งกับคำให้การที่อ้างว่าที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นของจำเลยอยู่ในตัว ดังนั้น ที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 8 วินิจฉัยในประเด็นข้อนี้จึงเป็นการไม่ชอบ ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยให้" พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

กำพล ภู่อุดแสง · สถิตย์ ทาวุฒิ · พงษ์ศักดิ์ วีระเสถียร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/5593/2552>